

TITOVE IZJAVE NA VEČERJI NA ČAST HAILE SELASIJU

Potrebna je združitev in boj tendencam ki grozijo z novo svetovno vojno

Potrebno je nadaljevati napore za konferenco nevezanih na vrhu Mika Špiljak je poudaril, da je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave - Nadaljujejo se priprave za splošno ljudsko obrambo države in primeru napada

(Od našega dopisnika)

BEograd, 24. — Jugoslovanski državni ko se ponovno opozorili na nevarnost hude posledice, ki jih lahko prinese uspešna potih sil varšavskega pakta na českoslovaškem v razvoju mednarodnih odnosov, ponovilo so svoje znane stališče o okupaciji Českoslovaške in poudarili odločnost Jugoslavije, da z vsimi sredstvi brani svojo neodvisnost in pravico do samostojnega socialističnega razvoja.

Pradednik Tito je v svoji zdravici na sinočni večerji v čast etopškemu cesarju Haile Selasiju, ki je do konferenci organizacije afriških enotnosti prispeval na prijateljski odnos s Jugoslavijo, ugotovil da razvoj dogodkov v svetu grozi združitvi z novo svetovno vojno. «Nekateri sodijo, je poudaril Tito, da imajo edino vojaške sile pravico odločati o usodi posameznih narodov. Se preden se je končala, borba za neodvisnost tlatelnih narodov, ki so v svetovni vojni, da se vse miroljubne države in narodi združijo, da bi preprečili katastrofo, ki lahko zajame ves svet. Položaj je tako resen, je poudaril Tito, da zahteva združitev vseh, kar je pošteno in miroljubno, združitev vseh, ki želijo svetovni ljudski vojni, vti tistim, ki ogrožajo človeštvo. Ti to je poudaril, da je potrebno nadaljevati priprave za sklicanje konferencie nevezanih držav na vrhu, in izrazil prepričanje, da bo ta konferenca, podobno kot beograjska in moskovska, dala koristen rezultat. V skladu s tem je poudaril, da se Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

Pradednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je na današnji skupni konferenci zveznih izvršnih svetov zvezne skupščine v poročilu zveznega izvršnega sveta o mednarodnem položaju in znanje politike Jugoslavije ugotovil, da se je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

Pradednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je na današnji skupni konferenci zveznih izvršnih svetov zvezne skupščine v poročilu zveznega izvršnega sveta o mednarodnem položaju in znanje politike Jugoslavije ugotovil, da se je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

Pradednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je na današnji skupni konferenci zveznih izvršnih svetov zvezne skupščine v poročilu zveznega izvršnega sveta o mednarodnem položaju in znanje politike Jugoslavije ugotovil, da se je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

Pradednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je na današnji skupni konferenci zveznih izvršnih svetov zvezne skupščine v poročilu zveznega izvršnega sveta o mednarodnem položaju in znanje politike Jugoslavije ugotovil, da se je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

Pradednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je na današnji skupni konferenci zveznih izvršnih svetov zvezne skupščine v poročilu zveznega izvršnega sveta o mednarodnem položaju in znanje politike Jugoslavije ugotovil, da se je Jugoslavija vedno pripravljena sodelovati s SZ na podlagi beograjske in moskovske izjave, ki sta temelj mednarodnega položaja, o potrebi aktiviranja in delovanja nevezanih držav in sklicanja konferencie nevezanih na vrhu. Nevezane države, je poudaril, so tiste, ki imajo moralno ocenjujajo Haile Selasie se je pridružil mišljenju Tita, da so neodvisne države danes svet človeštva.

ameriskimi državami Jugoslavija kljub razlikam v pogledih na mednarodna vprašanja razvija odnosa na gospodarskem in kulturnem področju.

V nadaljevanju svojega govora je predsednik zveznega izvršnega sveta ugotovil, da je z današnjim poslabšanjem svetovnega položaja politika nevezanih države edina alternativa, in z zadovoljstvom ugotovil, da se več število nevezanih držav kljub poskusom, da se ta politika diskreditira, s poskusi da se ta politika razbije. Politika nevezanosti se na en način tolmači v Aziji, na drugi v Afriki in na tretji v Evropi. S tem je Mika Špiljak namignil na nedavno izjavo namestnika zunanjega ministra Sovjetske zveze Firjuba in Novem Delhiju, ki je hvalil politiko nevezanosti in na moskovsko «Pravdo», ki je o politiko napada.

23. redno zasedanje glavne skupščine OZN

NEW YORK, 24. — Danes ob 20.53 se je začelo 23. redno zasedanje glavne skupščine OZN, ki bo trajalo do božiča.

Gvatemalski zunanji minister Emilio Arenales Catalan je bil izvoljen za predsednika zasedanja. Zanj je glasovalo 121 delegatov, eden pa se je vzdržal.

Romunski zunanji minister Marescu, ki je vodil 22. zasedanje, je v svojem poslovnem govoru poudaril, da je v odnosih med državami objektivna in življenjska potreba spoštovati načela OZN, t. j. neodvisnost in suverenost, enakopravnost in nevmesavanje v notranje zadeve.

Vsa ta načela so temeljni in bistveni elementi želje narodov, da v mednarodnem življenju prevladata pravica in zaupanje. So tudi struktura, na kateri je moč v današnjih dobi graditi trajne odnose, ki naj jih označuje vzajemno razumevanje med vsemi državami.

Skupščina je soglasno glasovala za sprejem Svazilanda v OZN, ki je tako postal 125. član.

Novi predsednik Catalan je v svojem govoru izjavil da se je zaupanje v Zdržene narode v zadnjih letih poslabšalo. Zato je potrebno OZN okrepiti.

PORT ARTHUR (Texas), 24. — V neki rafineriji je prišlo do močne eksplozije. Ranjenih je bilo vsaj pet oseb, tri hujeje. Iz bližine so evakuirali kakih sto oseb.

zoriše nočnih incidentov.

Spopadi so bili predvsem na dveh področjih: prvo področje so bila spopadi političnika v severnem predmestju prestolnice, drugo pa okrog zaporov v jugovzhodnem delu mesta. Po prvi bitki so posebnih oddelki policije ob pomoči vojaške pehote zasedli političnike. Sliškalo se je tudi streljanje, metali so solzilne bombe pa tudi vzgajala steklenice. V pretepu se je uporabljalo vsakovrstne orožje. Ti spopadi so bili najhujši in smrtno žrtve so z njimi v neposredni zvezi.

Kmalu nato je večje število študentov v sprevedu odšlo skozi me-

Zunanji minister ZAR v Londonu s Stewartom

LONDON, 24. — Prvič po prvi suški krizi leta 1956 je zunanji minister ZAR Mahmud Riad obiskal angleško prestolnico in se srečal s svojim londonskim kolegom.

Riad, ki je na poti v New York, kjer se bo udeležil 23. zasedanja generalne skupščine OZN, je danes imel kratek sestanek tudi s francoskim zunanjim ministrom Michaelem Debréjem.

V Londonu je Riada sprejel najprej zunanji minister Stewart, kasneje pa angleški predsednik vlade Harold Wilson.

V izjavi, ki jo je Riad prebral po sestanku, je med drugim povedal svoje mnenje o možnosti, da na Srednjem vzhodu spet izbruhne vojna.

«Vojna je vedno močnejša in močnejša, da vsak trenutku izbruhne. Ta možnost pa obstaja dotlej, dokler bodo na arabskih tleh tuje čete. Mi delamo vse, da bi se zaščitili, toda napetost je stalna in se ne bo prenehala, dokler ne bodo Izraelci zapustili našega ozemlja. O vprašanju, ki trenutno najga jugoslovanskega ljudstva. Sprejem predložena zakona bo po bodilnih sil pa so porušili dva mostova.

Uspešni napadi v Vietnamu za 23. obletnico boja FNO

HANOJ, 24. — Voditelji FNO so se včeraj sestali v nekem kraju Južnega Vietnamu ter proslavili 23. obletnico, odkar se je v deželi začel boj za osvoboditev. Zbralo se je več kot tisoč predstavnikov FNO Nguyen Huu Thoa, Ta je v svojem govoru poudaril nespremenljivo cilje fronte: premagati ameriške imperialiste, vréti hltarsko vladno njih lakajev, postaviti domačo demokratsko vlado in doseči mirno združenje domovine.

Cete FNO so z raketi in zadetimi petrolejske naprave v Nha Beju, 10 km južno od Sajgona. Zgorelo je 600.000 litrov goriva. Saboterji osvo-

Tajfun

TOKIO, 24. — Tajfun «Della», ki se je konec preteklega tedna spustil na otočje Ryukyu ter povzročil smrt petih oseb, dosti pa je bilo ranjenih — nadaljuje danes svojo pot proti japonskemu otoku Kyushuju s hitrostjo vetra nad 130 km na uro. Policija «otočja Ryukyu, ki ga upravljajo ZDA, je danes sporočila, da je tajfun tam podrl okrog 700 hiš, poškodoval pa jih je še 1600.

PRICETEK ZASEDANJA IZVRŠNEGA ODBORA SEV

Razgovor med Dubčkom in Kuznjecovom o «politično aktualnih vprašanjih»

Na zasedanju SEV kot opazovalec prisotna tudi Jugoslavija Jakobovski v Varšavi - Odkrite polemike praških listov

MOSKVA, 24. — Agencija TASS je danes objavila vest, da se je pričelo 36. redno zasedanje izvršnega odbora SEV. V poročilu je rečeno, da so na zasedanju prisotni naslednji podpredsedniki vladi: Zolov (Bolgarija), Apro (Madžarska), Eais (Nemška demokratična republika), Gombajev (Mongolija), Yarocic (Poljska), Dregzensku (Romunija), Lisencok (SZ), Hamouz (CSSR) in Gričkov (Jugoslavija, ki je prisoten kot opazovalec).

Zasedanju predseduje madžarski predstavnik Apro in bodi na njem razpravljali o vprašanjih, ki so bila že prej na dnevnem redu in pri čemer gre za zadeve normalnega upravnega značaja. Prav gotovo pa bo govor tudi o okrepitvi medsebojne gospodarske povezave, kot to delno izhaja iz sporočila sestanka v Bratislavi in iz zaključkov moskovskega sporazuma med CSSR in SZ.

Prisotnost jugoslovanskega predstavnika ne predstavlja neke posebne novosti, saj je znano, da je Jugoslavija poslala na zasedanja SEV svojega opazovalca, čeprav ni članica gospodarskega organizma, ki povezuje socialistične države.

Poljska agencija PAP je sporočila, da je prvi tajnik delavske stranke Wladyslaw Gomulka danes sprejel poveljnika čet varšavskega pakta generala Jakobovskega. O razgovoru ni bilo izdano nobeno drugo sporočilo. Jakobovski je bil včeraj v Ulbrichtu, kjer se je razgovarjal z Ulbrichtom, pred dnevi pa v Sofiji, kjer se je sestel z Zivkom. Gre za posvetovanja v okviru varšavskega pakta na najvišji ravni.

Iz Prage poroča agencija CTK, da je prvi tajnik KPČ Dubček sprejel na sedežu partije namestnika sovjetskega zunanjega ministra Kuznjecova, ki je že nekaj dni ponovno v Pragi. Razgovorju je prisotno tudi sovjetski veleposlanik v Pragi Červonenko. Agencija dodaja, da se je razgovor vršil v odprtem in tovariškem ozračju in da se je nanašal na politično aktualna vprašanja.

Českoslovaški obrambni minister Martin Džur se je ob koncu preteklega tedna sestel v Muhatsevu v Ukrajini v bližini meje s CSSR s sovjetskim obrambnim ministrom maršalom Andrejem Grečkom. Ministra sta se razgovarjala o tehničnih vprašanjih naslednjih etap umika sovjetskih vojsk iz CSSR. Meni sta se sporazumela za postavitev zveznih zvezstev za 70 tisoč vojakov varšavskega pakta v českoslovaških kasarnah. Po drugih vesteh, ki pa niso potrjene, naj bi prišlo do pomembnega umika čet pred 23. oktobrom, ko bo desetletna ustanovitev českoslovaške republike in da naj bi to takrat ostalo v CSSR samo osem divizij od sedanjih 28. Vendar pa dosežaj niso opazili nobenega pomembnejšega premika čet in je Praga še vedno obkrožena s močnimi tankovskimi, topovskimi in raketskimi enotami, po mestu pa po noči krožijo sovjetske patrulje.

Razgovor med Dubčkom in Kuznjecovom se je nedvomno nanašal na sestanek na vrhu, ki bi moral biti že prejšnji teden do katerega pa ni prišlo zaradi ponovne sovjetskega pritiska. SZ je zahtevala nove garancije in verjetno aretacije «protirevolucionarjev», še ostrejši tiskovni režim, odložitev sklicanja partijskega kongresa in tudi nezvajanje zahtev po federativni ureditvi, ki bi prinesla preveliko decentralizacijo in demokracizacijo.

Vse pa kaže, da so českoslovaški voditelji šli v ofenzivo in to prav na osnovi moskovskega sporazuma, ko sedaj zahtevajo, da se izjave določijo o delnem umiku čet in določijo, da se ne bodo več vmesavljali v notranje zadeve. Zato prehajajo s tiskanjem zahtev, ki jih razdeljujejo vojski in istočasno protestiral proti radikalnim odločnim v češčini iz sosednjih držav.

Očitno gre za koncentrični napad, saj vsi listi objavljajo podobne članke in to v režimu ostre cenzure, kar pomeni, da so te zahteve usklajene z vodstvom.

Tako današnja izdaja lista «Rude pravice» polemizira s «Pravdo» in zagovarja ekonomsko reformo Ota Šikla, list «Zemledelsky noviny» govori v izredno poveljvalnih izjavah o vlogi Dubčka.

Najbolj oster pa je članek, ki ga objavlja list «Večerni Praha», ki napada radikalni odločnik «Vltava», ki oddaja iz vzhodnonemškega ozemlja. Oddajnik se kot sigle poslužuje Smetanovega dela «Moja domovina». List spominja, da so med okupacijo prisilili znanega dirigenta Talicha, da je moral pred Goebelsom dirigirati «Mojo domovino» v Berlinu. Takrat so to ocenili kot izmenjavo vse ljudstvo kot globoko žalitev. Tudi bi moral razumeti tudi tisti, ki sedaj isto glasbeno delo uporabljajo za politične namene. Pri tem obtožujejo radjsko postajo, da se vmesava v českoslovaške notranje zadeve, da

je Riad dejal, da so arabske oblasti skušale odstraniti zapreke, a da so to onemogočile izraelske oblasti, ki nadzorujejo drugo stran Sueskega prekopu.

V Kajru je medtem zaključil svoj delo kongres arabske socialistične unije, ki je edina stranka v ZAR. V svojem zaključnem govoru je Naser skušal pomiriti duhove v vojski, ki je izbrpana zaradi trde discipline, ki so jo uvedli ruski inštruktorji. Predlagal je organizacijo ljudske milice, ki naj bi bila srž obrambe v primeru nenadne ga napada.

Na poti v New York je tudi izraelski zunanji minister Abba Eban, ki se bo verjetno sestel z nekaterimi evropskimi kolegi.

Vsi dosežani nemiri niso prizadeli olimpijske vasi, ki ni daleč od politične v četrti Zatenocno. Olimpijske delegacije posameznih držav prihajajo normalno. Sedaj, ko je do začetka olimpijskih iger še 18 dni, je tu že 3000 atletov od napovedanih 7200, ki bodo predstavljali 119 držav. Vlada zagotavlja, da je odločena narediti vse, kar bi bilo treba, da se olimpijske igre normalno odvijajo in zaključijo. Sicer pa so študenti ob neki priložnosti povedali, da olimpijskim igram ne nameravajo skoditi.

Mehiški finančni minister Antonio Ortiz Mena je včeraj ob podpisu neke pogodbe v Parizu skušal omalovaževati študentske akcije. Vendar pa vse kaže, da bo treba kljub policijskemu in vojaškemu nasilju čez čas le upoštevati tudi študente.

V Moskvi francoski sindikalisti

MOSKVA, 24. — Sinoči sta prispevala v Moskvo predsednik in generalni tajnik francoske generalne konfederacije dela CGT Benoit Francon in Georges Séguy. Delegacija bo v Moskvi dva dni in se bo razgovarjala tudi s sindikalnimi predstavniki Poljske, Madžarske, Bolgarije in Vzhodne Nemčije. Na to delegacijo odgovarja v Pragi, kjer se bo razgovarjala s českoslovaškimi sindikalisti.

v slabi češčini uporabljala ton, ki spominja na petdeseto leto in tudi na razdobje, ko so Smetanove metodice služile v Berlinu za podobno propagando.

Načelo najbolj odločen in zanimiv pa je članek, ki ga objavlja «Rude pravice» in ki ga je podpisala petdeset najvidnejših českoslovaških ekonomistov, ki poglabljajo pismo, ki ga je za napisalo trinajst ekonomistov v podporo šika in ki je naletelo na ostre kritike «Pravde».

«Pravda» — trde, da je vodila kritika na centralistične in birokratske pozicije vedno s ciljem, da se poglubi socialistična gospodarska ureditev, ki je bila obšibljena zaradi deformacij preteklosti.

Sedaj obstaja resnično vprašanje, če se v sedanjem položaju ne bo vrnilo na preteklo sisteme. To bi pomenilo za CSSR katastrofo. Ekonomisti ugotavljajo, da je zasedba privedla do resne gospodarske škode in da so zato potrebni izredni ukrepi, ki zahtevajo hitrejšo uveljavljanje gospodarske reforme. Brez pobude posameznih industrij in brez zaupanja ljudi, pa ne bo mogoče rešiti vprašanj.

V članku se podrobneje obravnavajo posamezni aspekti reforme: neodvisnost, odgovornost in zainteresiranost podjetij, izvolitev delavskih svetov in tovariških svetov, ter splošna politika države, ki mora biti manj demagoška in stvarnejša, konkretni ukrepi za konkurenco med podjetji zlasti glede cen ter končno ukinitve vseh birokratskih preprek za mednarodno izmenjavo.

Iranski šah na uradnem obisku v SZ

MOSKVA, 24. — Danes je prisel v Moskvo iranski šah s soprogo, kjer so ju na letališču sprejeli Podgorni ter Kostigin s hčerko. Šah bo na uradnem obisku v SZ deset dni. Obisk je posvečen predvsem vprašanjem gospodarskega sodelovanja.

LIZBONA, 24. — Zdravstveno stanje portugalskega diktatorja Salazarja se je spet izboljšalo, vendar je admiral Tomaz sklenil, da bo jutri imenoval naslednika, ki bo verjetno profesor Caetano, dosedajni teorik portugalskega političnega režima.

ŠE VEDNO DE LORENZO IN SIFAR

Poslanci razpravljajo o novem sodnem postopku

Obsojen častnik, ki je dal vojaka privezati k drevesu

RIM, 24. — Obrambni minister je prosil predsedstvo poslanske zbornice, naj mu dovoli tožiti poslanca De Lorenza za prekrške, ki jih predvidevajo čl. 110 kazenskega zakonika ter 85 in 93 vojaškega kazenskega zakonika. Po teh členih naj bi obtoženec uničil ali poškodoval akte, ki vsebujejo vesti, ki so tajne, in ki se tičejo vojaške obrambe države.

V svoji jutrnji štetilki pa je poveljnik SIFAR, da je general De Lorenzo l. 1962 naročil nekemu agentu SIFAR, naj zbere informacije o tedanjem poveljniku karabinjerjev generalu De Francescu. Rezultat te informacije je bil ta, da je general De Lorenzo napredoval na mesto generala armadnega korpusa in tako prešel v poveljstvo SIFAR pa je prepuštil svojemu zaupniku generalu Viggianiju. Na ta način si je zagotovil oblast nad obema službama.

Tednik «Vita» je drugič objavila vesti o generalu De Lorenzu. Pred tedni je pisal, da je na osebno prošnjo generala neki agent SIFAR moral zbrati dokazne o nedolžnosti Fenarolija, ki je bil obsojen na došmrtno ječo za umor svoje žene. Generala pa je medtem sprejel sodnik, ki vodi tožbo, ki jo je ta svojočasno vložil proti neznanemu, ki so napisali žaljivo pismo in ga ciklostranega razposlali vsem o-rožnikom postojam.

Komisija za pravosodje pri poslanski zbornici je danes začela razpravo o sodni proceduri in reformi zakonika.

KPF za odložitev moskovske konference

Podobno je tudi stališče britanske KP

PARIZ, 24. — Francoska partija je sklenila zahtevati, da se odloži sklicanje mednarodne konference komunističnih in delavskih partij, dokler «pogoj ne bodo postali ugodni».

Tudi britanska komunistična partija je sprejela podobno stališče glede konference, ki bi morala biti v Moskvi 25. novembra. CK je pooblastil načelnika mednarodnega oddelka Jacka Woodisa, da obrazloži stališče na zasedanju v Budimpešti.

Cenzura v Urugvaju

MONTEVIDEO, 24. — Urugvajska policija je včeraj zaplenila večerini list «Extra». To je prvi tak ukrep cenzure. V nedeljo sta se dva dnevnika že pojavila z belimi prostori. List «Extra» je bil včeraj cenzuriran na štirih straneh. Ravnatelj lista ni hotel braniti prostoro zapleniti z drugimi članki in zato so isti zaplenili. Ravnateljstvo lista se je že prišlo na sodišču. Sindikalna centrala je objavila stavko za en dan, še sto v treh mesecih — v protest, zaradi smrti dveh mladih oseb, ki sta bili v peket ubiti v spopadu s policijo.

Se prej je sklenilo, da bo jutri postavila na glasovanje predlog komunistični Guidija, naj se razpravlja o zakonskem predlogu poslance Loris Fortune o možnosti razpustitve zakonske zveze. Zakonski predlog o proceduri sodnih razprav predvideva nekaj novosti. Predvsem bodo priznane večje pravice otrocem, ki so v prvi fazi sodne razprave bili na milost in nemilost policijskim oblastem in tožilstvu. Sedaj se bo stanje spremenilo tako, da bo, na primer, imel obtoženec pravico močati in zahtevati svojega branilca, ki mu bo pomagal. Prav tako bo pospešen način neposrednega preverjanja resnice s kristenoma «cross examinations», sistema sprešavanja, ki je do sedaj bil značilen za anglosaksonске dežele.

Rimsko teritorialno vojaško sodišče je danes obsodilo na štiri mesece zapore pogojno in brez vpisa v kazenski list kapetana Antonija Grondana, ki je pred nekaj meseci dal privezati k drevesu nekoga vojaka. Grobo kršitev človečanskega dostojanstva in uvedbo srednjeveških načinov kazni v kasarnah, ki je ne sodišče spoznalo za nezakonito, je na osnovi slično, ki so jih sneli tovarši zveznega vojaka, tisk že obsodi.

Stavka poštinskih uslužbenov, ki so jo bili sindikati napovedali za jutri in po jutrimsem je odpovedana. Sklepe so sprejela tajništva treh sindikatov po sestanku s podtajnikom ministrstva za komunikacije. Če pogovori ne bodo rodili želenih uspehov, bo stavka razglašena 5. oktobra.

Danes, SREDA, 25. septembra 1968. Sonce vzhaja ob 5.56 in zahaja ob 17.57 ... Dolžina dneva 12.01 ...

Tržaški dnevnik

Vreme večerj: Najvišja temperatura 20,9, najnižja 13,2, ob 19, ur 13 stop, zračni tlak 1009 raste, vlaga 90%, veter 23 do 38 km vzhodnik, nebo oblačno, dežlja 16 mm, morje razburkano, temperatura morja 21 stopinj.

DELOVANJE DEŽELNE UPRAVE

Odobrene podpore za razvoj kmetijstva v naši deželi

Deželni odbor je na včerajšnji seji odobril tudi podpore za šolske infrastrukture - Deželni odbornik za urbanistiko sprejel šolskega skrbnika v Trstu

Deželni odbornik za urbanistiko Carlji je včeraj sprejel šolskega skrbnika v Trstu prof. Angiolinija. Med razgovorom sta razpravljala o položaju šolskih gradenj in deželi in zlasti o gradnji novih šolskih poslopij v Trstu v zvezi z novimi regulacijskimi načrtom. Poleg tega je odbornik izrazil željo deželne uprave za sodelovanje z deželnim odborom za šolske zadeve, ki se ukvarja z nadzorovanjem gradnje novih šolskih poslopij in daje predvsem mnenja o izbiri stavbišč v zvezi z določili regulacijskega načrta.

Deželni odbor je tudi odobril izdatke 18 milijonov lir za razvoj ribolova v sladkih vodah. Deželna uprava namerava podpreti predvsem ustanavljanje ozioroma povečanje ribogojnic.

Dr. Berzanti sprejel predsednika pordenonske bolnišnice

Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti je včeraj dopoldne sprejel v svojem uradu v Trstu predsednika splošne bolnišnice iz Pordenona odv. Omera Raenza, ki sta ga spremljala tajnik in namestnik tajnika pordenonske bolnišnice Gher-

setti in De Paoli. Pordenonski predstavnik so obrazložili deželnemu predsedniku položaj bolnišniških naprav v njihovem mestu. Predsednik dežele sveta prof. Ribezzi je včeraj vrnil obisk novemu glavnemu svetniku deželne delegacije računskega dvora v Trstu dr. Gherardu Cesarju.

Tečaj rusine za Slovence

Združeno za kulturne stike s Sovjetsko zvezo obvešča, da so v letu vpisi za tečaj ruskega jezika, ki se bodo predvidevamo začeli oktobra. Tečaj ruskega jezika bo za Slovence. Vpisovanje sprejema tajništvo v Ul. Torre Bianca 13 od 17. do 20. ure. Mesecni prispevek za tečaj, ki bo dvakrat tedensko, je 2000 lir.

ZAKLJUČEN KONGRES ITALJANSKIH LASTNIKOV JAVNIH LOKALOV

Visoka najemina za javne lokale je danes najbolj pereče vprašanje

Včeraj je kongresistom govoril ministrski podtajnik Sarti

Sinoči se je v našem mestu zaključil dvodnevni kongres vesdržavne zveze lastnikov in upraviteljev javnih lokalov PIPE. Pravo kongresno delo se je po ponedeljskih pripravah pričelo včeraj dopoldne ob 10 uri v dvorani tržaškega avditorija, kjer je kongresistom najprej pozdravil predsednik tržaškega odbora PIPE Bracci, nato pa sta prisnela govorca deželne uprave ozioroma tržaškega mesta prof. Dulci in župan ing. Spacini.

Glavno poročilo o problemih, ki ležijo na delovni mizi vesdržavne organizacije PIPE, je imel predsednik organizacije dr. Frantera, ki se je med svojim nastopom zadal za glavno nalogo, ki ga mora prevzeti vodstvo organizacije opraviti v prihodnosti, med drugim na področju in politično-socialnem področju. Med najbolj perečimi vprašanji kategorije je govmornik omenil vprašanje najemine za javne lokale, vprašanje zakonodaje in pa vprašanje napovedane reforme v davčnem in razdeljevalnem stroju v državi.

dopotoval v naše mesto v zgodnjih dopoldanskih urah, da bi se udeležil kongresa, se je nato zadržal ob problemih, ki zanimajo pobliže naše lokalno gospodarsko-socialno življenje. Pri tem je zlasti naglasil potrebo, naj se s strani osrednje valde kolikor mogoče olajša ponovna gospodarska oživitve našega področja, pri čemer naj bodo nedavni sklepi medministrskega odbora za gospodarsko izboljšanje in njihova dejanska izvedba ne le cilj, temveč osnova za nadaljnji dvig gospodarskih dejavnosti na Tržaškem.

Odvzem voznikih dovoljenj v avgustu

Tržaška prefektura sporoča, da so v avgustu začasno odvzeli vozniško dovoljenje za vožnjo avtomobilov, na osnovi člena 91 cestnega zakonika, sledečim šoferjem, ki so povzročili prometne nesreče s hudo ali smrtnimi posledicami za prizadete osebe: Zupan Felice za 9 mesecev, Vercesi Sergio 9 mesecev, Depape Bruno 6 mesecev, Farnco prof. Gioseffi Fulvia 6 mesecev in Monteduro Alessandro 3 mesece.

BELA KNJIGA O KONTEJNERSKEM PROMETU

Genova, Livorno in Neapelj kontejnerska pristanišča

Promet s kontejnerji skozi Trst le kot možnost daljne bodočnosti, pravi ministrstvo za trgovinsko mornarico

Kadarkoli se pri nas načelja vprašanje blagovnega prometa, pa naj gre za promet po morju ali po kopnem je vedno govor tudi o kontejnerjih in o njihovi skorajšnji uvedbi pri nas. O tem razpravljamo na tržaškem mestnem razpisnem odboru, ki je včeraj razpisno komisijam, na domačih in tujih strokovnjakov, na mednarodnih srečanjih na univerzi in sploh vsakičkrat, kadar je govor o naši gospodarski strukturi in zlasti o pomolu VII, na katerem naj bi se kontejnerski promet osredotočil.

Ministrstvo za trgovinsko mornarico, ki je pristojno za te probleme, pa ni tako optimistično razpoloženo. V belgi knjižici o kontejnerskem prometu, ki jo je pravkar izdalo, se uveda kontejnerjev v prometu skozi tržaško pristanišče omenja le kot daljnjo možnost bodočnosti. V skladu s tem, ker se dogaja drugod po svetu, v Ameriki pa tudi že v Evropi, pravi belgi knjižici, da Italija osredotočila promet s kontejnerji v dveh ali večjevinih treh primerno opremljenih pristaniščih, ostale luke pa bo v tem pogledu zanemarila. Kakor usposabljanje za kontejnerski promet Francija Maronille, Nizozemski Genovci, Belgija Antwerpen ska, Nemci Hamburg, Britanci Bremen, tako bo Italija odprla tri pristanišča, in to Genovo, Livorno in Neapelj. Trst je v tej zvezi omenjen le kot pristanišče, ki bo morala kdaj pozneje stopiti na pot kontejnerskega prometa, ko se Genovo, Neapelj in Livorno omenjajo že vsi podrobnejši podatki o pomolih, globinah ob njih, potrebni tehnični opremlitvi.

Poškodovana si je nogo pri vstopanju na avtobus

Ko je včeraj popoldne 48-letna gospodinja Lidija Zorzon prof. Močilnik z Lonjerske ceste 85, stopila na postajališče v Ul. Battisti na avtobus proge črke L, da bi se odpravila domov, prav gotovo ni niti najmanj slutila, da se bo zaradi tega morala zdraviti dobesede.

Avto brez šoferja je zgorel sredi ceste

Z rešitvijo avtomobilov, ki so jo odpravili v bolnišnico, kjer so jo zaradi poškodb na krtilci, sprejeli na II. kirurški oddelku.

VČERAJ POPOLDNE NA KORZU NEZNANI TATOVİ VDRILI V URADE DRUŽBE STAR

Odnesli so 600.000 lir in odšli brez vsake sledi

Včeraj popoldne, ko so bili zaprti uradi družbe Star, ki ima svoj sedež na Korzu Italija št. 37, so neznanji tatovi med 14. in 15. uro vdrti v njene prostore in odnesli nekaj več kot pol milijona lir. Tatvino je odkrila 19-letna uradnica Patrizia Lo Cascio, ki dela pri tej družbi, ko je ob 15.40 prišla v urad in odprla blagajno. Lo Cascio je takoj telefonirala na kvesturo, nakar so kmalu prišli agenti letedežega oddelka, da izvedejo preiskavo. Ko je Lo Cascio odkrila tatvino, je bila z njo tudi 24-letna uradnica Valdemara Amolara, medtem ko je ravnatelj podružnice, 44-letni Savino Luciano, izven Trsta zaradi službenih opravkov. Z agenti letedežega oddelka so prišli na kraj tatvine tudi izvedenci znanstvenega oddelka policije, ki

Zapadlost pooblastil za izmenjave Alpe-Adria

Urad za zunanjo trgovino vladnega komisariata obvešča trgovske operaterje, ki imajo pooblastila za izmenjave, povezane s posebno operacijo Alpe-Adria 1964, da 30. septembra letu zapadejo vse pooblastila, ki se nanašajo na omenjene operacije. Zaradi tega urad za zunanjo trgovino opozarja, da se lahko izdajo nova pooblastila na zahtevo zainteresiranih podjetij le ob izenačenju operacij. Dne 30. septembra zapade tudi veljavnost avtomatičnih pooblastil, ki so bila izdana za posebne operacije Alpe-Adria 1965 in 1966. Ta pooblastila se avtomatično podaljšajo do 31. decembra 1968.

Avto brez šoferja je zgorel sredi ceste

Ukradeni avto zgorel o šoferja je na duha ne sluha. Takšno vprašanje so si postavili karabinjerji iz Devina, ko so včeraj jutraj okoli 12. ure opazili v bližini devinskega pokopališča prevrtni avto, ki je na sredi cestišču gorel.

Nesreča švicarskega avtomobilista pri Postojni

Včeraj popoldne okoli 13. ure je prišlo na cesti, ki pelje iz Postojne proti Ljubljani do lažje prometne nesreče, ki bi na lahko imela tudi hušje posledice. Okoli tiste ure je švicarski državljani 56-letni Walter Enghele vozil svoj avto Mercedes s švicarsko registracijo proti Postojni, poleg njega pa je sedela njegova 67-letna žena Martina Wolf. Ko je Švicar prevozil približno 40 km od Ljubljane, je nenadoma opazil nasprotni prihajajoči avto. Da bi se izognil čelnemu trčenju, ki bi bilo skoraj neizbežno, je Enghele v trenutku začel močno zavirati. Zaradi spolke ceste pa je izgubil nadzorstvo nad vozilom in se s stranskim delom avtomobila zaletel v obcestno drevo. Pri trčenju si je sopotnica avtomobila poškodovala rebra, si zlomila prstane na desni roki in se opraskala po desnem komolcu in

Prevozi na področju Rocol-Sv. Alojz-Lovec

S povezavo Rocola s Sv. Alojzjem Lovcem in Vagradom nove ceste (Ul. S. Pasquale), so nastala tudi nova vprašanja mestnega prevoza v tem delu mesta, ki postaja zaradi novih gradenj vedno bolj obljuben. Poleg tega pa ima področje Sv. Alojz sedaj novo zvezo s središčem mesta, zlasti pa s področjem Montebella in Nove mize.

Zato je demokristjanski svetovalec Vergerio svoj čas poslal odborniku Vascoitu vprašanje, v katerem ga je opozoril na omenjena vprašanja ter ga vprašal, kaj bo v tem pogledu sedaj napravila občinska uprava, oziroma kaj bo napravilo mestno podjetje Acegat, ki upravlja mestne proge.

Odbornik je svetovalcu odgovoril, da ravnateljstvo Acegata sedaj proučuje splošno ureditev prog mestnih prevoza na področju Rocola in Sv. Alojz - Lovec. Poleg tega odbornik sporoča, da bo po Ul. S. Pasquale kmalu speljana nova avtobusna proga, ki bo povezovala nižji del mesta z zgornjim delom pri Sv. Alojzu in Lovcu.

Odbornik Vascoito je še dni odgovoril tudi na vprašanje liberalnega traiverja, ki se je zanimal za izboljšanje službe za odnašanje smeti na področju Ul. Rossetti. Odbornik je zagotovil svetovalcu, da bo do odnašanja smeti na omenjenem področju okrepil, ko bo občinska uprava dobila nove tovornjake za odvoz odpadkov.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Potrjena prva obsodba zaradi primanjkljaja 70 milijonov lir

Z lažnim knjigovodstvom sta hotela dokazati, da je obračun gradbenega podjetja uravnotežen

Ceprav se je zagovornik vneto potegoval za popolno oprostitve, pri čemer se je skliceval na pomanjkanje volje za kazniv zakon in je hotel vzbudivi pri sodnikih usmišljenje do njegovega starega varovanja, ki gre pri 77 letih za ladni popnenja iz nevzdržno proti grobu, so na prizivnem odseku (preds. Zumini, tož. Wayer, zapisn. Mosca, branilec odv. Kosorius) vseeno v osloti potrdili prvotni sklep sodišča.

Gre za stečaj, ki je zdel gradbeno podjetje inž. Bruna Lugnanija iz Ul. Locchi decembra pred osmimi leti. Lugnanija in njegovega knjigovodjo so obdoli zavezanostem knjigovodstva, na podlagi katerega sta hotela z obračunom prikazati uravnotežen položaj, medtem ko so med pregledom knjig ugotovili za približno 70.000.000 lir čistega primanjkljaja.

Inž. Lugnani tega slabega stanja podjetja ni hotel priznati in se je skliceval, da je prišlo do primanjkljaja, ker mu država ni izplačala izvršenih del, medtem ko je lažne podatke opravilavec z namenom, da se popolnoma ali delno reši davnega pritiska. Prvotno sodišče mu seveda ni verelo in ceprav mu je priznalo razne olajševalne okoliščine, je Lugnanija in njegovega knjigovodjo 60-letnega Biagia Carpentierja iz Ul. Marghera obsojilo na 2 leti zapor in na plačilo sodnih stroškov. Obema so celotno kazen opustili v razsodbi pa je bilo tudi rešeno, da za dobo 10 let ne bosta smela voditi trgovskega podjetja in niti sodelovati z vodilno vlogo.

Pred kazenskim sodiščem so se razpravljali o prizivu proti kazni, na katero je pretor 15. marca letos obsojil 60-letnega Pietra Sauljeja iz Ul. Gozzi. Možakar je bil obtožen pianosti in šofiranja v višnjem stanju. Saulje je namreč vozil trikotlo, ko je na letski ulici padel in se potokel. V bolnišnici so mu ugotovili poleg prask tudi vlinjenost, zaradi česar so akti rožnati na sodišče. Spil je, je izjavil Saulje, samo liter vina in silice žarnja in se je vrnil, ker ga je opazilo njegovo vozilo. Ker je star zanes sodišče, mu seveda niso vereli in pretor ga je obsojil na 5 mesecev pripora in na 35.000 lir denarne kazni. To obsodbo so mu vendar v celoti potrdili na kazenskem sodišču (preds. Rossi, tož. Petris, zapisn. Liliana Mastromarino, branilec odv. Kervin, dodat. kom. Ča bo moral plačati povzračne sodne stroške.

Delo pokrajinskega nadzornega odbora

V dobi od 1. januarja do 31. avgusta je pokrajinski nadzorni odbor ki mu predseduje odv. Nino Pazzini-Giorgi, proučil 6889 vlog, med katerimi 254 prizivov gospo-

darskega značaja, 296 vlog civilnih invalidov in 6117 sklepov krajevnih urav. Izmed sklepov krajevnih uprav je bilo ugodno rešenih 5896, odobrenih pa je bilo še 19 sklepov avtonomnih turističnih ustanov in sklepov občinskih uprav glede obveznih izdatkov v okviru občinskih proračunov.

Omenjeni odbor je zavrnil 39 sklepov, od katerih štiri samodi delne v osloti potrdili prvotni sklep sodišča. Gre za stečaj, ki je zdel gradbeno podjetje inž. Bruna Lugnanija iz Ul. Locchi decembra pred osmimi leti. Lugnanija in njegovega knjigovodjo so obdoli zavezanostem knjigovodstva, na podlagi katerega sta hotela z obračunom prikazati uravnotežen položaj, medtem ko so med pregledom knjig ugotovili za približno 70.000.000 lir čistega primanjkljaja.

«Slana voda» jutri na Opcinah

V okviru proslav ob 100-letnici ustanovitve čitalnice na Opcinah bodo openski dijaki v četrtki uprizorili v Prosvetnem domu Cijakov tridejansko «Slana voda». S to igrico našega kontovskega rojaka, ki je sicer avtor tudi mnogih drugih ljudskih iger iz življenja naših ribičev, so dijaki doživeli lep čas letos spomladi sedaj pa jo bodo ponovili, saj je kot nalašč primerna prav za to proslavo.

Veselina «Slane vode» je zajeta iz časov pred 100 leti na Kontovelu. V njej nastopajo vdova Marija in njene štiri hčerke Rozala, Cecilija, Juska in Bernarčka, pa še vaški padarika Tina, slepar Lazar Frac, župan Martin, zdravnik Korošič, ribič Tomaž in Drečje, orožnik in še druge osebe.

Igrica je pisana v pravem ljudskem duhu in nam odkrije šegav obraz naših ljudi pred davnimi časi. Obisk toplo pripomnimo, saj smeša in zadovoljstva ne bo manjkalo.

Gledališča

Verdi V soboto, 28. tm. bo v Verdiju drugi koncert jesenskega simfoničnega ciklusa. Orkester gledališča Verdi dirigiral Carlo Frajese. Pri klavirju bosta sodelovali Edda Calvano in Bruna del Riera. Na spredu so skladbe Mozarta, Poulencsa, Schuberta in Wagnerja. Začetek ob 21. uri.

TONČKA in EMIL COLIA praznujeta danes tridesetletnico svoje poroke. Prijatelji jima prisrčno čestitajo.

Cestita jima tudi Primorski dnevnik.

MED VČERAŠNJI NEURJEM V ZALIVU

Mladenič iz Tržiča izginil v razburkanih valovih pri Miljah

Enega od dveh brodolomcev je rešila liberijska petrolejska ladja

leži nogi, medtem ko je njen mož, šofer avtomobila, ostal nepoškodovan. Na kraj nesreče je prispele rešilni avto jugoslovanskega RK, ki je žensko nemudoma odpeljal v tržaško bolnišnico, kjer so jo sprejeli na kirurški oddelku. Okrevala bo v približno treh tednih.

Automobilist iz Umaga je povozil pešca

Včeraj okoli polдне je 32-letni Mario Blasković iz Umaga s svojim avtom fiat 1100 v evidenci tablicno UV-9632 povozil v Ul. Berničini na prehodu za pešce 55-letnega upokojenca Giovannija Ambroza iz Ul. Cattedrale 16.

Samomer priletne ženske

Včeraj popoldne ob 17. uri so položili v trtačevno glavno bolnišnico 66-letno Margherito Rossiti vd. Stegovac, ki se je prejšnji dan med 12 in 18. uro v svojem stanovanju v Drevoredu XX. septembra zastrupila s svetilnim plinom. Tako je povedala njena sestra, ki je dejala, da je včeraj okoli 16 ure, ko je hotela priti k sestri, se na pragu stanovanja začutila vonj po plinu. Nemudoma je odprla vrata in zagledala sestri, ki je ležala nezavestna na postelji. Prav tedaj pa je zavpila telefon. Bila je nekaj gupca, pri kateri je Stegovacova delala kot hišna pomočnica, ki je želela vedeti, zakaj ni prišla na delo. Kot je ugotovil sodni zdravnik dr. Nicolini, ki je prišel na kraj nesreče skupaj z agenti letedežega oddelka, pa je bila ženska mrtva že skoraj pol dneva.

Opozorilo vinogradnikom

Tržaški prefekt je izdal odlok, na podlagi odloka predsednika republikanskega ministrstva za kmetijstvo, pridelavce vin, ki so namenjeni za izdelavo drugovrstnega vina. Izjema velja za tropine, ki so namenjene za izdelavo

SPD «TABOR» = OPČINE

Priridei v nedeljo, 29. septembra 1968 v Prosvetnem domu (v dvorani in na prostem) proslavo

100-letnice ustanovitve čitalnice na Opcinah in 25-letnico vstaje proti fašizmu.

● V četrtak, 26. septembra ob 20.30 nastopijo dijaki s Cijakovo tridejansko «SLANA VODA»

● V nedeljo, 29. septembra: ob 12. uri odkritje spominske plošče na Prosvetnem domu ob 100-letnici ustanovitve slovenske čitalnice. Nato polaganje vencev na spomenik padlih na openskem pokopališču. ob 15.30 KULTURNI SPORED, pri katerem sodelujejo: openski mladinski zbor Glasbene matice; openski cerkveni pevski zbor; domača dramska skupina z dvodejanko «PEPE SE ŽENI» v openskem narečju; združeni moški pevski zbor Divača-Sežana; godba Parma iz Trebča.

Sledi družabna zabava s plesom. Igra ansambel Kras. Poskrbeli smo tudi za domačo kapljico in prigriček. Prirideitev bo ob vsakem vremenu. Vljudno vabljeni!

Solske vesti

Vpisovanje na državno učiteljsko šolo Martina Slomška se zaključilo. Uradne ure so vsak dan od 9. do 12. ure.

Vpisovanje za šolsko leto 1968/69 se vrši na vseh solških dolinskega distrikta ravnateljstva vsak dan od 9. do 12. ure. Ravnateljstvo vljudno prosi starše, da otroke vpišejo čim prej. Za vpis v I. razred sta potrebna rojstni list in izkaz o raznih cepenju; učenci ostalih razredov pa predložijo ob vpisu zadnje šolsko spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu sporoča, da je v osnovnih solah vsak dan od 9. do 12. ure vpisovanje za šolsko leto 1968/69. Otroci rojeni leta 1962, ki se vpišejo v I. razred, morajo predložiti rojstni list in poročilo o cepenju; ostali pa zadnje spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu sporoča, da je v teku vpisovanje v vse razrede. Učenci, ki bodo obiskovali razred, morajo predložiti rojstni list in poročilo o cepenju. Za vpis v ostale razrede naj predložijo učenci ostalih razredov naj prednese zadnje spričevalo.

Didaktično ravnateljstvo na Opcinah obvešča starše, da je v teku vpisovanje na vseh solških ravnateljstva vsak dan od 9. do 12. ure. Otroci, ki se vpišejo v I. razred, naj predložijo rojstni list in poročilo o cepenju. Za vpis v ostale razrede naj predložijo učenci zadnje šolsko spričevalo. Z vpisom ne odlašajte!

Ravnateljstvo državne srednje šole «Fran Levstika» na Proseku obvešča, da bo začeta šolska masa dne 1. oktobra ob 8.30. Po masi bodo šli učenci v šolo kjer bodo dobili urnik in druga obveščila.

Izleti

Sportna zveza Bor priridei v nedeljo, 6. oktobra enodnevni izlet v Kranj. Informacije in vpisovanje na društvenem sedežu (četrted Prvi maj) vsak torek, sredo in sobotno od 20.30 do 22. ure in na občinskem stadionu «P. Grezar» vsak dan, razen v sobotah in nedeljah, od 16. ure dalje.

SPDT priridei v nedeljo, 29. tm. izlet na Crno prst iz Podbrda in s povratkom na Bohinjsko Bistrico. Avtobus pa bo odpeljal iz Podbrda preko Petrovoga Brda, Skoče, Lake, Ble, da in Bohinjske Bistrice v Bohinju.

UPRAVA TRŽAŠKE KNJIGARNE

se opraviča vsem odjemalcem in prijateljem, ker so njeni prostori še vedno zaprti zaradi zakanite preureditvenih del, hkrati pa jih prosil za razumevanje. Oddolžila se jim bo tako, da bo pač knjigarna po zaključeni delih prostornejša in privlačnejša

UPRAVA TUDI OPOZARJA, DA SE ZA NAKUP SOLŠKIH KNJIG IN DRUGIH POTREBŠČIN LAHKO VSAKDO ZGLASI V PRVEM NADSTROPJU NAD KNJIGARNO

tržaška knjigarna TRST - Ul. Sv. Frančiška 20 - Tel. 61-792

Poletne prirideitve

PARK MIRAMARSKEGA GRADU: Priridei v Luči in zveki. Ob 21.30 «Der Kaisertraum» von Miramare v nemščini; ob 22.45 «Mevimiliano e Carlotta» v italijanščini. Avtobus «Ma iz Barkovlje», postajališče tramvaja «6» proti parku ob 21. in 22.15 ter od parka proti Barkovljam po predstavih.

Kino

Nazionale 16.00 «Colpo grosso alla napoletana». R. Wagner, R. Weich. Napolitan Panavision.

Grattacielo 16.00 «Les Biches». J. Sarsard, Stephan Audran. Technicolor. Prevedano mladini pod 18. letom.

Eden 16.00 «Sushi, facciamo all'amore?». P. Clementi, Beba Lončar. Technicolor. Prevedano mladini pod 18. letom.

Fenice 16.30 «Inchiesta pericolosa». F. Sinatra. Panavision Deluxe.

Excelsior 15.30 «Il fantasma del pirata Barbarosa». W. Disney. Technicolor.

Riž (Ulica San Francesco Stev. 10) 15.00 «Beretti verdis». John Wayne. Technicolor.

Alabarda 16.30 «La battaglia del Mezzogiorno». Herojski odpor jugoslovanskih mornarjev v II. svetovni vojni. Color.

Moderno 16.30 «Rosa» Sandra De. Technicolor.

Filodrammatico 16.30 «Il pianeta delle scimmie». Charlton Heston. Technicolor.

Aurora 16.30 «Gli occhi della notte». A. Hepburn. Technicolor.

Cristallo 16.30 «La vecchia legge del West». James Coburn. Technicolor.

Capitol 16.30 «La folle impresa del dottor Scheffer». James Coburn. Technicolor.

Impero 16.30 «La signora sprints». Julie Christie. Technicolor.

Vittorio Veneto 16.00 «Bonnie and Clyde» in filmu «Gangster story» - Technicolor. Prevedano mladini pod 18. letom.

Garibaldi 16.30 «Haways». R. Russell. Technicolor.

Astra 16.30 «Gli allegri passaguoli». Stanlio in Olio.

Ideale 16.30 «L'ultimo Apaches». Lee Baker. Technicolor.

Alexzia 16.30 «Sfida a Glory club». Bob Barker. Technicolor.

Prosvetno društvo «S. Skamperter» sporoča, da je bil odložen napovedan izlet na Vršno v Gregorčičev muzej, ki bi moral biti 29. tm.

ZA TURISTIČNE IN DRUGE POTREBE

V Omišlju na otoku Krku gradijo reško letališče

Najsodobnejša mehanizacija - Teren je zelo slab Doslej so že pripravili 700 m pristajalne steze

Ko so pred nedavnimi delali pri merjavu o potniškem prometu letališča Brnik pri Kranju ter puljskega letališča, so ugotovili, da ima puljsko letališče več perspektiv, kar zadeva turistični promet. To je razumljivo, kajti v poletnih mesecih prihaja v Jugoslavijo veliko tujcev, ki si za počitnice izberejo obalna področja, med katerimi tudi severno Dalmacijo in Istru. Če prispe nekdo z letalom do Pulja, je že prišel na morje, medtem ko je pot do Brnika do morja dolga.

Če v turističnem prometu puljsko letališče ni imelo tekme na Brniku, ga bo dobilo v novem reškem letališču, ki ga sedaj gradijo na otoku Krku, blizu mesteca Omišlja. Kdor obišče to delovno območje, pa takoj opazi, da gre za veliko gradnjo. Hkrati pa bo videl, da se pri tej gradnji uporabljajo najbolj moderna tehnična sredstva, najmodernejši stroji, kar si jih moremo zamisliti. Zdi se torej, da so se lotili dela z namenom, da letališče pripravijo v najkrajšem času.

Prve študije za gradnjo letališča «Rijeka» so se začele pred dvajsetimi leti. V samem začetku se je postavilo vprašanje, kje postaviti letališče. In odločili so se za otok Krk in sicer v bližini mesteca Omišlja. Teren, ki so ga izbrali, prav gotovo ni najboljši. To pa zaradi tega, ker je skalnat in ga je težko zravnati. Od tod logična posledica, da bo letališče veliko stalo, vsekakor več, kot je bilo nekoč predvideno. Tudi druge primarne mesta ni bilo, saj je znano, da je Reka praktično vsa že «zasadena» in da ne razpolaga s predeli, ki bi bili primerni za letališče. Z druge strani pa je tudi res, da je v Krku do Reke razmeroma blizu in bo letališče pri Omišlju dejansko - reško letališče.

Prej smo rekli, da je na gradbišču zelo veliko mehanizacije. Zato gre delo naglo od rok. V vodstvu podjetja, ki gradi letališče, trdijo, da bodo glavna dela dokončana že proti koncu 1969 ali v začetku leta 1970. V 1971. letu pa bo letališče že povsem nared in bo torej že služilo svojemu namenu.

Ljudje, ki so si zamislili gradnjo letališča, računajo, da bo reško letališče imelo že v samem začetku okoli 1500 poletov na leto. Za ta številka je velika, vendar pravilo, da se bo še močno povečala, kajti račun so napravili na osnovi sedanega letalskega prometa, za katerega pa vemo, da se iz leta

in leto več. Od tod tudi optimistični računi, da bo promet veliko večji. Ko bo letališče dokončano, bo opremljeno z najmodernejšimi napravami in bo omogočalo tudi radio vodeno pristajanje v primerih, ko bo to zahtevalo slabo vreme. V začetku bo letališče imelo 2 tisoč metrov dolgo pristajalno stezo, ko pa bo letališče dobilo svoj dokončni obseg, bo pristajalna steza dolga 2.800 metrov in bodo zato mogla na njem pristajati tudi zelo velika potniška letala. Veliko potniško letalo «Douglas DC-8» na primer potrebuje za vzlet 2.700 m dolgo stezo. Ko bo pristajalna steza letališča dokončana v vsem svojem obsegu, bodo torej mogla pristajati tu tudi tako velika potniška letala.

Vzletišče oziroma pristajalno stezo gradijo v smeri vzhod-severovzhod, torej v smeri, v kateri pihata veter na Reki in na Kvarneru znani veter - burja. Smer burje so izbrali zato, ker se s tem omogočajo varnejše pristajalne in vzletne operacije. Na Reki trdijo tudi, da bi znali nekoč stezo podaljšati celo nad 3 kilometre.

Seveda je na gradbišču še veliko dela. Čeprav gre do dela naglo od rok, bodo morali poiskati, da bi letališče bilo konec prihodnjega leta nared, ker je do sedaj zgrajenih le 700 metrov vzletišča. Vzletišče in vse letališče je kakih 100 metrov nad morsko gladino in se bo od daleč zdelo kot nekakšna ogromna letalonosilka. Seveda so potrebne tudi povezave za Reko, Opatijo in drugimi bližnjimi središči, to pa spada že v drugi del programa del.

zgradijo v smeri vzhod-severovzhod, torej v smeri, v kateri pihata veter na Reki in na Kvarneru znani veter - burja. Smer burje so izbrali zato, ker se s tem omogočajo varnejše pristajalne in vzletne operacije. Na Reki trdijo tudi, da bi znali nekoč stezo podaljšati celo nad 3 kilometre. Seveda je na gradbišču še veliko dela. Čeprav gre do dela naglo od rok, bodo morali poiskati, da bi letališče bilo konec prihodnjega leta nared, ker je do sedaj zgrajenih le 700 metrov vzletišča. Vzletišče in vse letališče je kakih 100 metrov nad morsko gladino in se bo od daleč zdelo kot nekakšna ogromna letalonosilka. Seveda so potrebne tudi povezave za Reko, Opatijo in drugimi bližnjimi središči, to pa spada že v drugi del programa del.

VTISI IN SPOMINI LJUDI, KI LJUBIJO NARAVO

Kadar ti kar sredi noči gre zastava - na sprehod

Dvodnevni izlet na Gorjance - Priprave za taborni ogenj

NAPAD NA TABOR

Slučajno sem bil določen za tretjo stražo. Nič posebnega ni bilo, ker sem na tretjo stražo bil že vajen.

Zbudili so me ob dveh zjutraj. Počasi sem se izvelkel iz spalne vreče in spobile iz šotora. Bila je temna noč, nobene zvezde ni bilo na nebu in zaradi oblačnosti je le od polne lune prihajala šibka svetloba.

Le težko sem ločil posamezne šotore in jambre. Preteklo je nekaj časa, preden sem zagledal nekoga dežurnega - sestro Snežinko. Skupaj sva šla v kuhinjo na pobor, kjer je med šotori vladala globoka tišina. Niti listje na bližnjih topolih ni sunevalo. To me je strašilo. Šla sva v vodstveni šotor, da bi ob petrobelji brala Primorski dnevnik prejšnjega dne. Toda bil sem na straži in zato odgovoren za tabor; tako sem po

pičlih desetih minutah stopil iz šotora, da bi šel na obhod. Prva stvar, ki me je presenetila, je bil jamber. Čudno se mi je zdelo, da je jamber povsod enake barve. Kljub temu sem namreč po navadi vedno ločil zastavo. Stopil sem bliže. Na tleh ob jamboru je ležala prerezana vrstica. Pogledal sem više in spoznal, da je zastava šla - na sprehod.

Stekel sem v vodstveni šotor in povedal nekoli dežurni, kaj sem bil opazil. Skupno sva šla zbuditi starost. Prvi sum je padel na sosedni tabor, kjer so taborniki našli prijatelja Zmajevga odreda iz Ljubljane. Šli smo pogledat.

Čudno se nam je zdelo, da nam ni straža prihlela nasproti in nas ustavila. Vse je bilo tiho. Straže ni bilo. Pogledali smo: se njihov jamber - tudi tam je zmanjkala zastava. Tedaj je prišel Zamorček, zmajevček, ki ni še vedel, kaj se je bilo zgodilo. Toda že je iz kuhinje prišel stražen ropot. Stekli smo pogledat. Na tleh je bilo polno loncev in kozic. Tekli smo v vse smeri misleč, da bomo dobili koga skritega v grmovju, a zaman. Vrnili smo se v sredo taborišča ne da bi vedeli, kaj naj storimo. Nenadoma pa spet zaropota v kuhinji in še dvakrat je močno zazvignalo. Počasi se približamo in Zamorček ulovi neko senco. Bil je brat Borut, ki nas je prišel obiskat iz Trsta.

Zdelo se je, da se je napad končal, toda ni bilo tako. Ko se vrnemo iz kuhinje v taborišče, zagledamo dva podra šotora in pod njima tri sestri, ki se otepaajo. V bližini je stal šivi volk, ki se je režal. Tudi on je prišel na obisk in nam mimogred: uprizoril ta nočni lov.

Jevoz

IZLET NA GORJANCE

Dva tedna smo že bili na taboru, ko nam je voditeljica tabora pri večernem zboru sporočila, da bomo naslednje jutro odšli na dvodnevni izlet na Gorjance. Naslednje jutro smo vstali ob šestih. Pripravili smo opremo za izlet ter pozdravili brate in sestri, ki so ostali v taboru, da bi ga stražili. Nato smo odšli proti Metliki. Po glavni cesti smo se od Metlike napotili proti Suhorju, kjer smo zvrtili po ozi čestri, ki nas je pripeljala na pobojno Gorjancev v tako imenovani Zumberak. Pot ni bil preveč naporna, toda vseeno smo se potili zaradi vročega sonca. Hodili smo mimo zanimivih vasi in mimo obsežnih travnikov, s katerimi so domačini spravljali seno. Vzpel smo se še skozi redek gozd in dospeli na Trdinov vrh, kjer smo se odpodili in najedli. Hrano smo si prinesli v nahrbtnikih.

Čez pot ure smo že bili na poti, ki je peljala h koč pri Gospičih, kjer je znan izvirek zelo hladne vode na severnem poboju Gorjancev. V koči smo tudi prespali, toda še prej smo se razgledali po dolini, ki se je širila pod nami. Bil je krassen razgled in v daljavi smo lahko videli tudi Novo mesto.

Naslednje jutro smo vstali ob sedmih in veselo stopili na pot, ki nas je peljala do tabora. Skoro ves čas smo se spuščali, toda ne po poti, po kateri smo bili prišli. S potjo prejšnjega dne smo se srečali pri Suhorju, kjer smo mercialni in si ogledali vas, ki je bila tako važna za časa narodnoosvobodilne borbe v Beli krajini. Po

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Perizzi v Miramaru

V zimskem vrtnu miramarskega parka se nadaljuje ciklus stikarskih razstav galerije Torbandena. Razstave so nekaj umetniški dodatek k že nekaj mesecev se vrsticim izmenjavam razstav cvetlic in okrasnih rastlin. To pot je na sporedu razstava enega izmed mnogih diskutiranih tržaških umetnikov naprednega slikarstva. Poudarjamo besedo slikarstvo, ker Nino Perizzi, kljub svoji naprednosti res še vedno uporablja tradicionalno slikarsko gradivo, čopiče in oljnat barve na belo opekanih platnih. Tu na razstavi pa srečamo le eno Perizzijevo olje, ki po vsebinski izstopa med sedmimi akvareli.

Običajnega obiskovalca, ki zaide na razstavo, ta ne bo očarala, ker bo težko domel povezoval prikazanih slik z živo cvetlično naravo. Popranci poznalci Perizzijevega slikarstva pa bodo menili, da bi le sem gotovo bolj spadala slikarjeva dela izpred osmih let, ki je dela polna lepih zelenih odtenkov v preplethi rumenih in vijoličnih barv na meji abstraktnega dojemanja, ki pa

le uspejo vzbuditi občutek ožih izrezov cvetličnih gred, živih mej in bivečja. Bila je to doba barvne opojnosti in ustvarjanja tega vedno napredno usmerjenega slikarja.

Je pa njegova paleta v preteklih letih postajala v barmem oziru vedno skromnejša ter se je končno skritičala le na sivo črne odtenke ostro omejene znakovnosti krivolastih četverkotnikov in jajčasto zaokroženih oblik. S temi skoro grafičnimi zasnovami enobarvnih oblik skuša sedaj slikar podati na blesteče belih ozadjih primarno dojete strukturne narave. Zajema jih pa tako, da ostajajo večinoma vklepane v svojestveno prikojeno hermetično abstraktnost, ki je težko umljiva za vse tiste, ki ne sledijo stalnemu razvoju umetniške predstave njihovega ustvaritelja. Zato ni prav lahko zadovoljivo in v zsem razumljivo besedo toimačiti to navidezno tako golo likovno izraznost. Jo je pa verjetno pravilneje domelja žirija nedeljskega ex tempore slikarskega tekmovanja v Škedinju, ki je Perizziju podelila prvo nagrado.

M. BAMBIC

ogledu smo se vrnili mimo Metlike v tabor.

V teh dveh dneh smo prehodili skoraj pedeset kilometrov.

Bor

ZADNJI TABORNI OGENJ

Dan pred odhodom smo sklenili, da bomo priredili poslovnimi taborni ogenj. Zanj smo se ves dan temeljito pripravljali, tako materialno kot programsko. Ker je bil taborni ogenj slavnostni, smo pripravili pagodo. K ognju so prišli tudi člani Zmajevga odreda iz Ljubljane, ki so taborniki zraven nas, in so tisti dan tudi pospravljali svoj tabor.

Po večerji je voditeljica tabora zapiskala zbor in vsi smo se v ogledni vrsti opravičili k ognju. Ogenj je bil res odlično pripravljen, ker ga je glavni dežurni prižgal kljub vlagi že s prvo vžgalico. Prejšnji dan pa smo morali zaradi dežja, ki je bil vse dopoldne, vreči na ogenj žerjavico iz kuhinje, da je zagorel. Tihno smo čakali, da ognji zublji objamejo brijne na vrhu pagode, nato pa smo vstali in zapeli himno.

Kljub slabemu vremenu je vsakdo rad pristoval tabornemu ognju. Starosta je najprej imel kratke govore, nato pa so začeli peči: sprva resne pesmi, nato pa «žure» - to je kratke pesmi s po dva verza, ki se nortujejo iz kakkega tabornika ali vsega tabora. «žure» so bile prvovrstne in smo se ob njih zelo zabavali. Na sporedu je bilo tudi kakih deset smehnic.

Ker je bil taborni ogenj zadnji, je zavlekel do pol enajste ure. Pri ognju pa je bilo dovoljeno ostati do polnoči. Vseeno pa se je večina tabornikov odločila, da gre spat, ker so vedeli, da bo naslednji dan naporen. Vstati smo morali zelo zgodaj in pospraviti tabor.

Potem, ko so vsi taborniki odšli spat, sem ostal še pokonci in bedel, kajti bil sem na straži.

Triglav

Jožko Ošnjak:

Med beneškimi partizani onstran Matajurja

14.

Na tem zborovanju so nastopili tudi drugi govorniki, predstavniki zapadno primorskega okrožja ter aktivisti OF. Po govorih je tovariš Zorko poudaril zasluge beneške čete in njeno dosedanje borbeno pot ter jo glede na velike okrepitve proglašil na tem zborovanju za beneški bataljon. Za komandanta bataljona je bil imenovan od štaba BBO tovariš Matija Butala, za komisarja pa Marjan Zdravljic, za njegovega pomočnika pa Bernard Srečko iz Ljubljane.

Kasneje na mitingu v moji rojstni vasi, o katerem bom še govoril, sem bil imenovan za namestnika komandanta bataljona. V tem času so enote BBO tako narasle, da se je pokazala potreba po formiranju še enega bataljona.

Po zborovanju je bila vesela, Borci so se pomešali domačine in so z njimi razpravljali o vsem, kar se je našlo na narodnosvobodilno borbo, še posebej pa o dolžnosti in potrebi, da beneško ljudstvo stopi v to borbo. Tako zborovanja so rodila dragocene sadove. Domačini, ki so se vse dotlej počutili nekak tuji med partizani, so se zdaj z njimi osebno spoznavali in videli, da so to njihovi ljudje, beneški sosesje iz Soške doline.

Lahko trdim, da je odšel dalje ljudstvo partizansko vojsko počasi priznavalo za svojo in jo podpiralo. «Ribelli» in «banditi», kot so imenovali fašisti partizane, so v tem času pred očmi prebivalstva Beneške Slovenije postali legendarni junaki - njihovi ljudje, ki so se prostovoljno spustili v boj proti nemškemu in italijanskemu zavojalstvu. Beneško ljudstvo, ki je partizane ob njihovem prihodu na beneško ozemlje leta 1943 sprejelo še s precejšnjo mero rezerviranosti in nezaupljivosti, je zdaj svojo vojsko vzljubilo. Spoznal je, da tu ne gre za lopove, kakor so slišali govoriti fašistično propagando, pač pa za ljudi, ki imajo jasno politično smer in nazore ter z nadčloveškimi napori tolejo po fašistih.

Ko sem domačin opazoval, sem dobro videl, kako se je v njihovi notranjosti prebudila iskra narodne zavesti. Ze si lahko slišal glasove: «Smo Slovenci, smo Slovenci!»

Ko je nekdo o tem rahlo podvomil, ga je drugi zavrnili: «Strela naj te ubije, saj ne znaš italijansko!»

O teh vtisih sem pripovedoval potem tudi komisarju Zorku in Marjanu Zdravljicu.

Iz Gnidovce je bataljon krenil v vas Hostne, kjer se je spet nekoliko dni zadržal. Od tu sem se večkrat napotil do Klodiča, kjer sem se v gostilni pri Zdravljicu srečeval z domačini, se z njimi razgovarjal o tekočih zadevah in problemih, naposled pa tudi z dekleti, ki sem jih poznal že pred vojno.

Ena izmed njih mi je nekega dne dejala: «Zakaj nisi pripeljal s seboj tovariša Zorka?» Na moje vprašanje, zakaj bi šlela njega, mi je odgovorila, da bi ga - da bi ga pač rada videla. Ko sem se pošalil, če ima pri tem kakšne posebne politične probleme, je malo zardeja in odgovorila: «Kaj se deiaš norca iz mene.»

Nekega dne pa sem res moral z njim v Klodič. Ko naju je to dekle zagledalo v lokalu, kjer je bilo zaposleno, je začelo prav na drugem koncu pospravljati mize in se nama počasi ob mizah približevati, stalno pogledujoč od strani

proti Zorku, ki je bil zapleten v razgovor z domačini. Ko se je že približalo, jo je Zorko naposled opazil. Vstal je iz mize, ji podal roko in jo pozdravil. Nenadoma pa je dekle čudno pogledal ter jo reško vprašal: «Kako to, da niš maš titovke na glavi? Napravi si jo. Ti moraš biti partizanka. Kaj to pomeni? Ali me boš ubogala, ali ne?»

Dekle je bilo zaradi nepričakovanega pozdrava v precejšnji zadregi, nato pa mu je obljubilo, da si bo sešilo titovko. Kmalu zatem sva z Zorkom odšla v Hostne. Čez nekaj časa, ko sem se ponovno srečal s tem prikupnim dekletom, mi je dejala: «Si videl, kako je ravnal z menoj? Tako sem jezna nanj, da ti ne morem povedati.» Jaz sem nekoliko razumel, ji nato pripovedoval, da je Zorko zelo lepo govoril o njej. To ji je zopet povrnilo upanje, da se bo kdaj Zorko k njej vrnil z drugačnim pristopom, kot se spodobi do deklet. Zorko pa tega ni nikoli storil. V tistih vročih dneh je bila zanj važna samo borba in pridobivanje ljudstva za boj proti fašistični tiraniji. Predstavljal je simbol upora na beneških tleh in ga domačini, tudi dekleta poznajo samo kot takega.

Pomnim še en dogodek iz tega časa, ki me je stal skoraj življenje. Nekega dne, ko sva se s komandantom Butalo vračala iz Klodiča v Hostne, sem ob stezi čakal nanj, ker je šel počasneje za menoj. Sedel sem na kamen ob potu in se igral z novo angleško brzostralko, ki mi jo je osebno izročil Zorko že ob ustanovitvi čete. Ščegetal sem po mehanizmu za sproženje in se s ustjem cevi praskal pod brado. Nenadoma je počil strel. Kroga mi je švignila tik mimo nosu in čebarda.

Kakor z drugimi, sem se tudi s tem nenavadno hrabrim borcem srečal na beneških tleh že v oktobru 1944, ko je vodil borbo proti Nemcem v Sp. Mjerski. Enote pod njegovim poveljstvom so se takrat in pozneje vojskovalne junako in večše ter so neredko prizadejale sovražniku hude izgube.

Ko sem se ponovno srečal z njim v Klodiču, v I. polletju 1944, so me njegovi najožji sborci seznanili o številnih drznih akcijah, ki jih je s svojimi enotami izvedel na raznih področjih Slov. Primorja in Beneške Slovenije.

Črnugej Franc-Zorko je o njem napisal naslednje: «Jožko je bil eden najboljših komandantov odredov in brigad. Petnajst dni preden so ga Nemci težko ranjenega ujeli na Krnu, ga je štab IX. korpusa imenoval za komandanta operativnega štaba za zapadno Primorsko. Njegove zasluge so prevelike, da bi jih bilo mogoče pozabiti.»

Iz zapora Coroneo v Trstu, kjer je bil zaprt, so ga odpeljali aprila 1945 v tržaško Rignano, od koder se ni več vrnil.

Kot tovariš Uršič, je bil tudi Vanja znan po vsej Benečiji, na Kobariškem, Gorisškem in Tolminskem kot borec, ki se je venomer odlikoval po svoji drznosti in pogumu. Takih bojevnikov je bilo malo. V januarju 1945 sem se z njim srečal v Črnomlju na glavnem štabu, ko je bil ravno namestnik ožjih prebivalcev. Prišli so v glavnem iz vasi in zaslekov dreške in grmiške občine. Tudi na tem zborovanju je spregovoril tovariš Črnugej, komisar Benečanov, kot so ga tudi imenovali. Kot vsi

FRANC URŠIČ - JOŽKO iz Kobariča, komandant 17. Gregorčičeve brigade

la v zrak. Komandant je pospešil korak in me je našel poleg steze vsega prebledela. «Kaj se je zgodilo?» je vprašal. Povedal sem mu, kaj sem počel, naka mi je pokazal, da to orožje nima zapirala in da je treba zato z njim previdno ravnati.

Se v avgustu 1944 smo v Klodiču priredili miting, kise ga je udeležilo precejšnje število okoliških prebivalcev. Prišli so v glavnem iz vasi in zaslekov dreške in grmiške občine. Tudi na tem zborovanju je spregovoril tovariš Črnugej, komisar Benečanov, kot so ga tudi imenovali. Kot vsi

(Nadaljevanje sledi)

Igralska skupina IX. korpusa med svojim nastopanjem po Benečiji Sloveniji. Skupino je vodil Danilo Turk - Joco (stoji na skrajni levi). Harmoniko na desni je Zdravko Kante, sedanjí dirigent prosiške godbe.

Odlomki, ki jih objavljamo v nadaljevanjih, so iz knjige spominov beneškega partizanskega borca Jožka Ošnjaka, z naslovom «Onstran Matajurja», ki je v pripravi za tisk pri založbi «Borec» v Ljubljani.

STOLPEC INA INVESTICIJA, KI: * ZMANJŠUJE DAVKE * NI PODVRŽENA ZAPUŠČINSKEMU DAVKU

Preden nadaljujemo z obravnavanjem raznih vrst zavarovanja, bi vas opozorili na dve pomembni točki življenjskega zavarovanja, na koristi, ki jih daje življenjsko zavarovanje in jih ne more dati nobena druga investicija. Mislimo namreč na davčne olajšave, ki jih uživajo pogodbe življenjskega zavarovanja in ki so z zakonom dovoljene z ozirom na socialni značaj teh pogodb. Prva korist: zavarovalne premije, ki jih plačujemo letno, se lahko odločijo pri prijavi dohodkov za dopolnilni družinski davek. To je dolženo s čl. 136. Zakona o neposrednih davkih in z odlokom Centralne davčne komisije iz leta 1964. Na ta način dosežemo zmanjšanje davčnih dajatev. Evo, konkretno: Davčni obvezanec, ki prijavi 5 milijonov obdavčljivega dohodka, bi moral plačati 300.000 lir dopolnilnega davka (če ne upošteva dodatnega davka). Če pa plačamo 50.000 lir mesečne premije, znaša obdavčljivi dohodek 4.400.000 lir in se zaradi tega zmanjša stopnja obdavčljivosti od 6 odst. na 5,68 odst. Vsi del tega se davek zmanjša od 300.000 na 249.920 lir, kar predstavlja 50.080 lir prihranka; ta prihranek se ponavljava vsako leto. Druga korist: oprostitve zapuščinskega davka. Ta davek moramo plačati državi, ko prevzemamo dediščino. Zapuščinski davek je progresiven in se odmerja na podlagi vrednosti premoženja in sorodstvene stopnje med pokojnikom in dedičem. Tudi pri prenosu manjšega premoženja (npr. stanovanja, zemljišče, bančne vloge itd.) lahko znaša davek nekaj milijonov lir. Npr.: Dva otroka, ki sta podedovala po očetu 35 milijonov lir vredno premoženje, morata odšteti državi približno 4 milijone lir. Če pa 35 milijonov lir predstavlja likvidacija pogodbe zavarovanja po smrti očeta, sinovi-dediči sploh ne plačajo zapuščinskega davka. Prednost življenjskega zavarovanja ni torej samo v tem, da si lahko z gotovostjo oskrbiš zeleno glavico, ampak uživamo pri njem tudi davčne olajšave na osnovi točno določene zakonskega predpisa - čl. 192 Civilnega zakonika, ki določa, da je zavarovana vsota lastnina koristnika in da zaradi tega ne spada v dediščino pokojnega zavarovavca. Res je zato, da je življenjski zavarovavec privilegiran davčni obvezanec, ker plačuje manj davka; dediščina, ki je sad življenjskega zavarovanja, ostane neokrnjena in tako več velja kot druge dediščine, katere zmanjša zapuščinski davek. Če želite podrobneje pojasnila, nam pošljite priložni odrezek priljubljen na dopisnici.

KDOR DOBRO PRERAČUNA SE ZAVARUJE INA

Form with fields for Name, Surname, Address, and Postcode, and the name of the insurance institute: ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Trenutno boste uspehi, kaj bo pa jutri? V ljubezni nekaj novega. BIK (od 21.4. do 20.5.) Zaostala dela boste pripeljali do konca. Ljubljeno osebo preveč zapustajate. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Izognite se preveč drznim poslovnim podvigom. Neke oseba ne trpi vaše družbe. RAK (od 23.6. do 22.7.) Dobili boste to, kar ste iskali. Drugič več previdnosti. Ljubosumni boste. LEV (od 23.7. do 22.8.) Na delu vam bo šlo vse kot namazano. V ljubezni pa bo precej narobe.

HOROSKOP

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Razmere vam obetajo dobro, vprašanje je, kaj se bo izcimilo. Preveč ste zahtevni. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Vsako pobudo temeljito proučite. Poskrbite, da bo v družini mir. SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) S svojo energičnostjo boste spravili nalogo pod streho. Razpoke v družinskem miru. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Na vidiku je potovanje ali sprememba v službi. Tudi v ljubezni nekaj novega. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dela boste opravili veliko, materiali rezultati pa ne bodo ustrezni. Preveč nervozni ste. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Na delu bo precej vroče, ker nekaj ne gre prav. Vec razumevanja tudi za druge. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Sprememba na delu ali v poslovanju. Kaže, da gre na boljše Prijetno srečanje.

žinskem miru. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Na vidiku je potovanje ali sprememba v službi. Tudi v ljubezni nekaj novega. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dela boste opravili veliko, materiali rezultati pa ne bodo ustrezni. Preveč nervozni ste. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Na delu bo precej vroče, ker nekaj ne gre prav. Vec razumevanja tudi za druge. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Sprememba na delu ali v poslovanju. Kaže, da gre na boljše Prijetno srečanje.

Goriško-beneški dnevnik

SE SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Za prevoz oddaljenih otrok bodo uvedli šolski avtobus

Dr. Sancin o nekaterih problemih iz Pevme - Nov davek za kmete v Podturnu, ki naj vložijo pritožbo

Na svoji ponedeljkovi seji je občinski svet v Gorici razpravil o treh najhujših problemih, čeprav so bili šele v zadnjem trenutku vneseni na dnevni red. Šlo je najprej za odkup poslopja na Trgu Culiata, ki je bilo nekdanji sedež fašistične mladine, sedaj pa je last komunistična italijanska mladina. Svetovalec Plani (KD) je s tem v zvezi predlagal, naj bi v tem poslopju uredili italijansko trgovsko šolo, ki ima sedaj svoje prostore v UI. Cipriani.

Drugi svetovalec in vsem je odgovoril odbornik za solstvo Agati, ki je orisal sedanji položaj kar se tiče šolskih avtobusov. Ob tej priložnosti je tudi drugi svetovalec, ki je bil v razpravi, prevoz oddaljenih otrok ali tujakov do šole in prispevek za njuno vzdrževanje. Dr. Sancin je v zvezi s tem predlagal, naj se v okviru celokupnega prispevka.

Ustanov kot n. pr. je ONAIRC. Sancin je priporočil tudi glede prevoza otrok naj bi se zastopniki prizadele občin, ki so v obdobju šolskega patronata, zavzeli v večji meri za ureditev tega problema, pa naj prevzame tak prevoz patronat ali pa občinska uprava; glavno je, da se zadevo uredi na najboljši način in čimprej.

Na seji je bil govor tudi o številnih kmetovalcih iz Podturna, ki so dobili od finančne intendantice poziv za plačilo posebnega davka kot prispevek za izboljšanje ker so njihova zemljišča od novi cesti III. armata, ki povezuje Rdečo hišo s Tržaško cesto. Ti ljudje so bili že prizadeti v zvezi z zakonom 167 in sedaj hočejo z novo tako še bolj otežiti njihov položaj. Na poseg odv. Sfilloga in prispevek za njuno vzdrževanje. Dr. Sancin je v zvezi s tem predlagal, naj se v okviru celokupnega prispevka.

Činski odbor proučuje to zadevo in svetovalci prizadevanj vložijo v določenem roku svojo pritožbo.

Dr. Sancin je predložil tudi potrebo nekaterih javnih del v Pevmi, med katerimi je tudi ureditev kanalizacije ob cesti. Dobil je odgovor, da so za sedaj pokrili cestišče z novo asfaltno maso in da bodo enkrat pozneje uredili tudi kanalizacijo in druge zadeve, ki so v zvezi s cesto. Podoben odgovor je prejel tudi na svoj predlog, naj bi pokrili kotališče na otroškem igrišču v dolini Korna, kar je še bolj potrebno sedaj, ko so v dvorani UGG ukinili kotališče, ki je odkar so preuredili pod v njej.

Na vprašanje dr. Battella glede odpusta dosežanega delovodje pri ATG, katerega so nadomestili z nekim uslužbencem družbe Ribli, je Candussi odgovoril, da je ta nadomestitev že začasna značaja.

OBVESTILO MESTNIH STRAŽNIKOV

Pozor na strupene gobe in na špekulante

Včeraj so zaplenili 70 kg nekontroliranih gob in prijavili njihove lastnike

Mestna policija je včeraj v zadnjih dneh prejela več obvestil, da prodajajo znatne količine svežih gob kar po mestnih ulicah, ne da bi jih prej predložili sanitarnemu pregledu na pokritem trgu, kot to veljavno obstoječi predpisi.

Mestna policija je včeraj zjutraj od 6. ure dalje uvedla na več krajih kontrolne preglede ter prisestrela tri osebe, ki so doma iz videmske pokrajine, katere so nakupile že nekaj 70 kg gob v bližini mejnega prehoda. Prijavili so jih zaradi prekrska predpisov mestnega pravilnika s posebnim ozirom na predpise o prodaji svežih gob ter blago, ki so ga dobili pri njih, zaplenili in uničili.

Poveljstvo mestne policije opozarja vse prizadele, da bodo tudi v prihodnjih dneh nadaljevali tako kontrolo ter kaznovali vse, ki bodo prodajali ali kupovali sveže gobe izven pokritega trga, kjer morajo biti najprej povzročene kontrole, katere edina lahko jamči, da ne bodo prišle v promet tudi strupene gobe, kot se je že zgodilo po nekaterih krajih in veliko škodo za ljudsko zdravje. Obenem pa bodo tako akcijo preprečili tudi špekulacije tistih, ki kupujejo večje količine gob po mnogo nižjih cenah, kot so na tržišču ter jih potem drago prodajajo.

Prošnje za priznanje partizanskih kvalifikacij

Pozivamo bivše partizane, svoje padlih borcev in rodoljube (patrioti), naj čimprej vložijo prošnjo za priznanje partizanske kvalifikacije v smislu zakona št. 341 od 28. marca 1968.

Tako prošnje je važno zlasti za tiste, ki so zavarovani pri pokojniškem zavodu INPS, ker jim bo omogočilo, da se jim prizna in akreditira za pokojnino tudi obdobje, ko so bili pri partizanih. Poleg tega imajo pravico do priznanja partizanskega staleža tudi tisti, ki so bili najmanj 3 mesece internirani v Italiji ali inozemstvu, po 8. septembra 1943.

Prošnji je treba priložiti potrdilo o italijanskem državljanstvu in potrdilo o stalnem bivališču, ter fotografski posnetek dokaznih dokumentov.

Vsa potrebna pojasnila in pomoč pri sestavljanju prošnje in zbiranju dokaznih dokumentov dobijo prizadeti na odseku bivših partizanov v inozemstvu v Gorici, Ascolieva ul. 1 med uradnimi urami od delavnih dni od 8.30 do 12.30 in od 16. do 18.30. Prizadeti naj se zglasijo čim prej, da ne bodo zamudili roka.

DEZURNE LEKARNE GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. GIUSTO, na Korzo Italija 244 - Tel. 35-38.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna "Rismondo" dr. Rismondo, Ul. Toti 52 - Tel. 72701.

RONKE

Danes je odprta lekarna "All'angelo" dr. Sergio Olivetti, Ul. Roma 22 - Tel. 77019.

ŠPORTŠPORTŠPORT

OLIMPIJSKE VESTI

Olimpijsko naselje se polni 2500 tekmovalcev že prispelo

Jutri začetek kvalifikacij za košarkarski olimpijski turnir

CIUDAD MEXICO, 24. — Olimpijsko naselje v mehiški prestolnici se polnoma polni. 18 dni pred začetkom olimpijskih iger se je v naselju že 2.500 tekmovalcev iz 44 držav. Ko bodo zbrani tekmovalci iz vseh 119 prijavljenih držav, bo v naselju 7.200 prebivalcev.

V nasprotju z namiri, ki so v teh dneh v mehiški prestolnici (protestirajo študentje), je v olimpijskem naselju spokojna tišina. Čelo števila športne naprave, igrišča, telovadnice, plavališča, ki jih imajo tekmovalci na razpolago za treniranje, so skoraj prazne. Večina tekmovalcev se namreč prve dni po prihodu predajo počitku in počasni aklimatizaciji. Trenirajo le s krajšimi — sprehodi.

Edini, ki so se takoj po prihodu resno lotili dela so bili Sovjeti. Opozovalci, ki so prisostvovali njihovim treningom so videli, kako je Gibrilov razmeroma sproščeno že preskočil 220 cm visoko letvico pri skoku v višino, v skoku z palico pa je Blimec brez težav premagal značko 5,10 m. Tudi Angleži in Kubanci so se že razmeroma resno lotili priprav. Zahodni Nemci, ki so v nedeljo prispeli že v velikem številu, se še aklimatizirajo. Ko so v nedeljo dvigali nemško zastavo na drog v olimpijskem naselju je ob tej slovesnosti prišlo do manjšega spopada: mehiška vojaška godba, ki ob takih priložnostih zaigra himno tiste države, katere zastavo dvigajo, bi morala Nemcem zaigrati melodijo iz devete Beethove simfonije. Namesto zvokov te slavne simfonije pa so zaigrali "Deutschland über alles".

Sicer pa teče življenje v naselju brez večjih zapletov. Naselje je kot avtonomno mesto, ki ga sestavlja približno 30 osem in devetnadstropnih stavb. Imajo lastne banke, trgovine, pošto, gledališče, tiskalnice in številne športne objekte. Tudi imena vseh sedanjih in bodočih prebivalcev tega naselja so že znana, z majhno izjemo: še vedno ni znan popoln seznam košarkarskih ekip, ki se bodo udeležile olimpijskega turnirja.

Dve mesti za olimpijski košarkarski turnir sta namreč še vedno prosti. Zarju se bo namesto prvotnih 12 prijavljenih ekip potegovalo le 6 ali celo 5. Ostale so se namreč nastopu odrekale. Tako je trenutno gotovo, da bodo na tem turnirju, ki se bo začel jutri, nastopile reprezentance Avstralije, Španije, Indonezije, Poljske in Urugvaj, morada pa tudi Grčije. Turnir bo v Monterreyu.

Med občinstvom je poiskal nekoga gledalca, ga imenoval za pomožnega sodnika in tekma je tekla dalje.

Ves primer je zelo nenavaden, čeprav ni povsem v nasprotju s pravili. Glavni sodnik lahko izključi pomožnega sodnika, če je ta pri svojih odločitvah pristranski ali če ni sposoben opravljati svoje dolžnosti. Ker pa ni mnenju mnogih strokovnjakov ti dve postavki v Katuličevem primeru nista pristi v poštev so se zdaj med jugoslovanskimi sodniki vnele živahne polemike umestnosti, oz. neumestnosti Dovanovega postopka.

NOGOMET

NENAVADEN PRIMER Glavni sodnik izključi stranskega sodnika

V prvenstveni ligi 2. jugoslovanske nogometne lige Lokomotiv-Rudar v Zagrebu je prišlo preteklo nedeljo do nenavadnega dogodka.

Pri stanju 4:2 za Lokomotivo je ekipa Rudarja dosegla gol, vendar

KOŠARKA

Se bo Maribor 66 uvrstil v 1. jugoslovansko ligo?

Štiri kola pred koncem prvenstva 2. lige vodijo Mariborčani z 2 točkama prednosti pred Bosno

Bo Slovenija letos dobila še ena letošnje prvenstvo z dokaj dobro postavo. Predvsem je Virtus kupil znanega češkoslovaškega igralca Kopa, ki je bil stober državne reprezentance ČSSR. V moštvo se je tudi Verocija zopet vrnil Guidetti, v ekipi pa bo ostal tudi Mazzi, ki je letos nameraval prenehati z aktivnim nastopanjem.

Dva igralca pa bosta Virtus zapustila: Fangareggi, ki odhaja v CSF Milano in Cugnihi, ki ne bo več igral odbojke.

Štiri kola pred koncem prvenstva 2. lige vodijo Mariborčani z 2 točkama prednosti pred Bosno

MLADINSKI NOGOMET

Jugoslavija premagala Zahodno Nemčijo s 3:1

AUGSBURG, 24. — V mednarodnem nogometnem srečanju mladinskih reprezentanc je Jugoslavija pred 3.000 gledalci z odlično igranjem premagala Zahodno Nemčijo s 3:1 (2:1).

OBVESTILA

Namiznoteniški odsek SZ Bor sporoča, da bodo redni treninji igralcev ob torkih in petkih ob 20. uri, v Trstu na stadionu "Prvi maj".

Atletski odsek SZ Bor obvešča vse atlete, da se treninji redno nadaljujejo vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) od 16.30 dalje. Treninji so na stadionu "P. Grezar" pri Sv. Soboti.

ODBOJKA

Tudi Virtus Minganti ojačil svojo ekipo

BOLOGNA, 24. — Tudi Virtus Minganti iz Bologne noče zaostajati za ostalimi italijanskimi moškimi prvotlačskimi šesterkami in je oja-

III. SREDNJEVROPSKO KULTURNO SREČANJE

Prof. Cevc je včeraj poročal o ljudski in stilni umetnosti

Delegati iz Italije, Česke in Nemčije so obdelali razna področja ljudske umetnosti. Danes popoldne še zadnja poročila

Včeraj, četrti in predzadnji dan srednjeevropskega kulturnega srečanja na Goriškem gradu, je govorilo devet predstavnikov delegacij iz Slovenije, Italije, Češkoslovaške in Nemčije o najrazličnejših tematikah s področja ljudske folklorne umetnosti.

Danes ob 10. uri je predvideno podajanje še nekaj poročil. Med njimi sta tudi včeraj zadnji na Goriškem gradu, ki govorita o ljudski in stilni umetnosti. Danes popoldne še zadnja poročila

pročili zahtevo za mezne povzročil. Po zborovanju so dali teme sindikalnim organizacijam CGIL, CISL in UIL pooblastilo, naj predložijo zahtevo na zvezi industrijev. Sindikati so to tudi izvedli.

Kakor prejšnji dan Milko Matičetov, je prišel tudi včeraj zadnji na vrsto predstavnik iz Slovenije, prof. Emilijan Cevc iz Ljubljane, ki je podal svoje poročilo o "Raziskovanju razmerja ljudske in stilne umetnosti". Govornik je izrazil upanje, da se odmikajo časi, ko se je govorilo o nacionalni umetnosti kot etničnem in rasnem fenomenu. Ljudska umetnost je v jedru spontana ter se namesto stila poslužuje stilizmov.

Danes ob 10. uri je predvideno podajanje še nekaj poročil. Med njimi sta tudi včeraj zadnji na Goriškem gradu, ki govorita o ljudski in stilni umetnosti. Danes popoldne še zadnja poročila

pročili zahtevo za mezne povzročil. Po zborovanju so dali teme sindikalnim organizacijam CGIL, CISL in UIL pooblastilo, naj predložijo zahtevo na zvezi industrijev. Sindikati so to tudi izvedli.

S tržiškega območja

V Italcentri se je včeraj posrešili 46-letni Renato Blason iz Salita Moccigno v Tržiču. Na jeepu mu je stisnilo desno roko. V bolnišnici, kjer so ga pridržali na zdravljenju za 15 dni, so ugotovili, da si je poškodoval tudi kost.

V Italcentri so včeraj delavci, pol ure stankali v znak solidarnosti z delavci ILNEA, ki stavkajo za svojo delovno pogodbo. V četrtki bo v okviru veseljavne stavke stavka gradbenih delavcev.

V Ronkaj se na predkongresni skupščini PSU prejela struja socialistična avtomatija 51 odstotkov glasov. Ostale glasove so si razdelile ostale štiri resolucije.

Pevske vaje v Štandrežu

Včeraj, v torek zvečer, so imeli pevci domačega pevskega društva v Štandrežu svojo prvo vajo po poletnem premoru. Vaje bodo od sedaj dvakrat tedensko ob 21. uri v torek in petek na sedežu društva. Priporočamo pevcem, naj prihajajo redno k vavam in naj s seboj pripeljejo še druge, ki imajo veselje do petja.

Izlet v Beneško Slovenijo

Izlet v Beneško Slovenijo z lastnimi prevoznimi sredstvi, priredil prosvetno društvo iz Štandreža za svoje članje in prijatelje v nedeljo, 29. t.m. Podrobneje pojasnila pri vpisu. Vpisujeta Franc Lupin in Anton Volčič.

Sindikalne vesti iz Podgore

V soboto je bilo v Podgori sindikalno zborovanje delavk pri stavbah v tekstilni tovarni, na katerem so

Iz goriškega matičnega urada

Na goriškem matičnem uradu so prijavili 8 rojstev in 4 smrti

Danes dopolne se bosta poročila v Sovodnjah

ROJSTVA: Manrico Croci, Cristina Sumelli, Stefano Greco, Giulio Cargnel, Igor Ozbot, Mitja Ozbot, Valentina Colussi in Federico Desabao.

SMRTI: upokojenec 72-letni Giuseppe Cionci; upokojenec 65-letni Oltino Pinausig; poljedelec 59-letni Giuseppe Sirk in upokojenec 70-letni Luigi Voltini.

Kino

Gorica

CORSO, 17.30: "Frank Costello, faccia d'angelo", A. Delon in N. Delon, francoski barvni film.

VERDI, 17-22: "Io... deu ville e quattro sociatori", L. De Funès in S. Distel, kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO, 17.45: "Un uomo e una coita", R. Hundar in F. Sancho, italijanski kinemaskopski barvni film.

VITTORIA, 17.30: "Gli assassini non hanno scelta", R. Dalman in M. Lupovic, francoski barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE, 17.00: "Vivi ma non uccidero", A. Pallenberg in S. Hallwachs, ameriški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO, 17.30: "Ti ho sposato per allegria", Monica Vitti.

EXCELSIOR, 17.30: "L'astronave degli esseri perduti".

PRINCIPE, 17.30-22: "Bandidos", E. M. Salerno in V. Venantini. Kinemaskopski film v barvah.

S. MICHELE, 19-22: "El terrore del mantellito rosso", T. Russel, H. Gabel.

B. TRAVEN

General iz džungle

«Kje vendar imaš vročo svinjsko mast?» je zavpil Celso, ko je zagledal Pedrita, ki je hitel proti njemu in previdno nesel vrček.

«Tukaj je, Celso. Prašička so morali najprej zaklati,» je zatulil Pedrito, kolikor je mogel. Toda zaradi odgovora ni pazil na kamnita tla. Padel je, kot je bil dolg in širok, vrč se je razbil in mast se je na široko razlezla po tleh.

«Tamle leži Pedro z mastjo v govnu,» je zavpil Celso med smehom in stopil k mladeniču. «Brž skoči spet tja k ognju in mi prinesi novo mast.»

«Nič več je ni,» je dejal deček in začel tuliti.

«Zakaj je ni?» je vprašal Celso. «Prašiček ima vendar več masti, kot jo lahko spraviš v takle vrček.»

«Ja,» je tulil deček, «toda ko sem povedal, zakaj bi rad imel mast, so prišli vsi muchachosi s puškami in revolverji, da bi mazali in oljili, in v hipu jo je zmanjkalo.»

Celso se je sklonil k črepljam in z Modestino pomočjo začel previdno pobirati zgornjo plast masti, ki še ni prišla v stik s peskom, in jo spravljati v eno izmed čreplinj.

«Pokonci!» je zapovedal General.

«Ti nama nimaš nič kaj ukazovati, razumeš?» je dejal eden, medtem ko se je drugi nerodno trudil, da bi vstal.

«Kaj mi vstajata, leži,» mu je svetoval prvi.

Nekaj muchachosov, ki so spremljali Generala, je prišlo skočilo in s krepkimi, grobimi prijemi dvignilo oba pijana muchachosa in ju postavili na noge.

«Kako ti je ime?» je vprašal General prvega.

«Drek te briga,» se je glasil odgovor.

«To ime ti prista,» je dejal General.

«Videti si res takšen kot kup dreka.»

«In ti?» je vprašal General drugega.

«Davila, Angelo Davila.»

«Kje pa sta dobila aguardiente, ki sta se ga tukaj zažrla?»

«Tam, tam zada na malem ranchitu. Prav tako reven peon je, kot smo mi,» je dejal Angelo Davila.

«Vaju dva in še štiri druge tukaj sem določil za stražo, ker imate karabinke.»

«To je naše orožje,» je zavpil prvi, «ki smo si ga priložili, in z njim lahko počnemo, kar hočemo.»

«Kje pa imata potem karabinke?» je mirno vprašal General.

«General,» je zdajci zaupno spregovoril Angelo, «General, ne smeš misliti, da nama je peon na ranchitu dal aguardiente zastoj. Prav tako je reven, kot smo mi.»

«Ne tako reven, kot sta vidva,» ga je popravil General. «Potem se je obrnil k muchachosom, ki so oba držali pokonci: »Izpustite ju, to je mrhovina.»

Muchachosi so odstopili in oba možakarja sta se gugalila sem in tja, ne da bi padla na tla. General je dvakrat ustrelil.

«Vrzite ju v ogenj,» je dejal muchachosom. «Porinite ju z nogami in zasujete ogenj.»

Potem je ukazal štirim muchachosom, naj gredo na tisti ranchito, naj dajo peonu pezos, ki ga je vzel iz svoje torbe, in naj prinesejo nazaj karabinki.

Potem je šel na zunanje, bolj oddaljene položaje, kjer so morale stražiti zunanje straže. Šel je sam. Muchachosi, ki so ostali pri ognju, da bi storili, kar jim je bil General zapovedal, so slišali štiri strele.

«Tiste tam zunaj,» je dejal General, ko se je vrnil, «bomo prepustili kočatom in jastrebom. Sicer pa,» je pripomnil in pogledal muchachose, «kdo misli, da se lahko tukaj vlačimo in sprehajamo po svoji volji, se moti. To naj naposled vsakdo razume. Ali se gremo upor ali se sprehajamo. Če pa smo se prepričali, da delamo upor, je to upor in ne majski izlet. Je tako ali ni tako?»

«Tako je, General,» je odgovoril Profesor, »pravilno mišljeno, pravilno storjeno. Kdor tega ne razume in ne dojam, ni pri nas nič izgubil in zato tudi nima tukaj kaj iskati. Ne potrebujemo ga in smo na boljšem brez njegove pomoči. Z živjo vzkliki si ne bomo priborili revolucije, živjo vzklikom se prav lahko odpovemo. ne pa upornikom, ki vedo, zakaj so uporniki.»

General je določil muchachose, ki so zamenjali prejšnjo zunanjo stražo.

Pozno popoldne naslednjega dne so prišli v taborišče štirje peoni. Straža jih je pripeljala pred Profesorja, da bi slišal, kaj hočejo.

«Kaj pa je vas pripeljalo sem?» je vprašal. To je storil tako, in s takšnim obrazom, kot da bi bilo deset takih obiskov na dan.

V resnici pa niso ne peoni ne drugi Indijanci nikoli prihajali v taborišče, razen če niso povsem po naključju po poti naleteli na taborišče. Celotno v takšnih primerih se je vsakdo podvil, naglo oditi iz taborišča, brž ko je opazil prvo stražo. Indijanec je v štiri sto letih brezpravja postal tako nezavpljiv, da je z ustnicami pritrjeval vsemu, z razumom pa ni verjel in ne zaupal nikomur, najmanj pa tistim, ki so pri-

hajali k njemu s trditvijo, da so njegovi prijatelji ali da utegnejo postati njegovi prijatelji.

Zato je bilo razumljivo, da je Profesor te štiri peone pozorno opazoval, ne da bi jim tega pokazal.

Eden izmed peonov je odgovoril: «Na finceh toliko govornijo o vas iz džungle, da želite vse osvoboditi in dati vsem zemljo in posest, svobodo in neodvisnost, ko boste zmagnali. Če je tako, smo prišli sem, da bi se pogovorili z vašim poglavarjem, da bi prišel tudi na našo finco in nas osvobodil, ker smo zelo zasluženi.»

Način možakarjevega govornjenja je podkrepil Profesorjev sum, da tukaj ni nekaj v redu. Opazil je, da se je govornik trudil, delati napake v španski, kakršne delajo peoni podzavestno in nehoté, ker so bolj navajeni svojega indijanskega narečja kot španskega. Profesorju se je zdel izraz »ker smo zelo zasluženi« posebno nenavaden in tuji. Peoni, kakor vsi Indijanci, ne izražajo svojega slabega gospodarskega in žalostnega socialnega položaja s takšnimi besedami. Od mladim bog so navajeni delati in delajo, dokler je v njih le še iskrica moči. Plačila v gotovini nikoli ne dobijo in ne govornijo o tem, da so zasluženi ali izkoriščani, ampak kvečjemu o tem, da so preravnani, da bi lahko poplačali gospodarju dolgove, zapustili finco in se naselili nekje na kaki nezasedeni zaplata zemlje ter živeli kot neodvisni kmetje.

«Našega poglavarja zdaj ni tukaj, muchachosi,» je z brezpriznim glasom odgovoril Profesor. «Tam na prejšnji uri morate, kjer poka Tudi strojnice imamo.»

Tisti, ki je govoril v imenu štirih peonov, je napravil začuden obraz. Ko pa se je tega zavedel, ker ga je Profesor pozorno pogledal, ga je spet takoj spravil nazaj v bedaste, vdane in ponižne poteze, kot jih je deljal dotlej. Ta sprememba izraza na obrazu je še bolj preplačala Profesorja, da s temi obiskovalci nekaj ni povsem v redu. Vendar si ni mogel misliti, kaj naj bi tukaj može hoteli.

(Nadaljevanje sledi)